

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/6/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2716206112
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2716206112.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Daša Kontríková a sudkýň: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Ľubica Bundzelová, v spore žalobkyne: T. O., nar. XX.X.XXXX, bytom I. XXXX/X, H. proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 47 233 516, o určenie neplatnosti zmlúv a zmluvných podmienok, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Skalica, č. k. 7Csp/166/2016-83 zo dňa 3. októbra 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa ruší a vec sa mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka číslo 8500124797 zo dňa 29.7.2015 je neplatná; výrokom II. súd určil, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o revolvingovom úvere číslo 8500124797 zo dňa 29.7.2015 uvedená v článku 8. SANKCIE, bod 8.1 obsahujúca text: „V prípade omeškania Dlžníka (Spoludlžníka 1, Spoludlžníka 2) s úhradou mesačnej splátky alebo jej časti alebo záväzku podľa Dohody o poskytovaní služieb, ak bude uzavretá, je Dlžník (Spoludlžník 1, Spoludlžník 2) povinný zaplatiť Veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % dlžnej sumy za každý deň omeškania (t. j. 14,6 % p. a.). Ak sa z dôvodu omeškania Dlžníka (Spoludlžníka 1, Spoludlžníka 2) s úhradou mesačnej splátky o viac ako tri mesiace stali podľa článku 13. ods. 13.1. písm. a) zmluvných dojednaní Zmluvy o revolvingovom úvere okamžite splatným všetky záväzky Dlžníka (Spoludlžníka 1, Spoludlžníka 2) podľa tejto Zmluvy o RÚ a / alebo Dohody o poskytovaní služieb, je Dlžník (Spoludlžník 1, Spoludlžník 2) povinný zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % dlžnej sumy za každý deň omeškania (t. j. 14,6 % p. a.)“, je neplatná; výrokom III. súd určil, že spotrebiteľská rozhodcovská zmluva číslo 8500124797 zo dňa 29.7.2015 je neplatná; výrokom IV. súd určil, že Zmluva o revolvingovom úvere číslo 8500124797 zo dňa 29.7.2015 je bez úrokov a bez poplatkov; výrokom V. a VI. súd priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku a výrokom VII súd žalovaného zaviazal zaplatiť súdny poplatok za žalobu v sume 99,50 eura.

2. Súd prvej inštancie rozsudok po citovaní 3 ods. 3, § 5 ods. 1, § 7 ods. 1, § 8 ods. 1 písm. d) zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 2 ods. 2, § 3 ods. 1, § 34, § 37 ods. 1, § 39, § 41, § 44 ods. 2, § 46 ods. 2, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 3, 4, 5, § 54 ods. 1, 2 § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), § 9 ods. 1), 2), § 11 ods. 1, 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, čl. 3 ods. 1, čl. 6 ods. 1, Smernice č. 13/1993 Rady EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vecne odôvodnil tým, že pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorý je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto zmluvné podmienky individuálne ovplyvniť. Vzhľadom na konštatovanie, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, utvára sa priestor pre tzv. súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Nie sú žiadne pochybnosti, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou a či už z dôvodu

informovanosti alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej (predtlačenej) zmluvy. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 4 OZ).

3. Predmetom konania je určiť, že je neplatná dohoda o zrážkach zo mzdy, zmluvná podmienka v článku 8. SANKCIE, bod 8.1. v zmluve o revolvingovom úvere zo dňa 29.7.2015, spotrebiteľská rozhodcovská zmluva a určenie, že úver poskytnutý na základe zmluvy o revolvingovom úvere je bez úrokov a bez poplatkov. Pri posudzovaní žaloby o určenie neplatnosti právneho úkonu súd vychádzal z toho, že žalobkyňa má na takomto určení daný naliehavý právny záujem s odkazom na § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Vo všeobecnosti platí, že spotrebiteľ sa môže domáhať ochrany svojho práva proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany proti porušiteľovi na súde. Súd posudzoval obsah jednotlivých listinných dôkazov, vyhodnocoval ich jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti. Súd sa najprv vysporiadal s tým, či medzi žalobkyňou ako dlžníkom a žalovanou ako veriteľom bol uzatvorený občianskoprávny vzťah alebo obchodnoprávny vzťah, lebo zmluva bola uzatváraná s fyzickou osobou ako spotrebiteľom. Žalovaný v danej veci vystupuje ako podnikateľ, ktorý koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a žalobkyňa ako spotrebiteľ, ktorá nemá postavenie podnikateľa, a ktorá nemohla ovplyvniť podstatný obsah zmluvy a ani obsah všeobecných obchodných podmienok k zmluve. Spotrebiteľský úver jej bol poskytnutý na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Súd dospel k záveru, že v tomto prípade bola uzatvorená formulárová spotrebiteľská zmluva dňa 29.7.2015. Text zmlúv (zmluvy o revolvingovom úvere, spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy aj dohody o zrážkach zo mzdy) boli vopred pripravené, dlžník ako spotrebiteľ nemal možnosť žiadnym podstatným spôsobom zasahovať do ich obsahu a ani do obsahu príslušných obchodných podmienok tvoriacich neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Vzhľadom na preukázanú skutočnosť, že žalobkyňa ako dlžníčke bol úver poskytnutý jednorazovo a nevyužila revolving, súd predmetnú zmluvu vyhodnotil ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere a nie revolvingovú zmluvu.

4. Právny vzťah medzi účastníkmi založený zmluvou o splátkovom úvere je nevyhnutné posudzovať podľa zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy bez ohľadu na to, že predmetná zmluva je tzv. absolútny obchod. S poukazom na vyššie uvedené a vychádzajúc zo zásady *lex specialis derogat lex generalis*, podľa ktorej špeciálna právna úprava, ktorou v danom prípade je zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch ako i § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, má prednosť pred všeobecnou úpravou, ktorou je Obchodný zákonník. Súd vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a príslušných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch. Súd v rámci výkladu (aplikácie) noriem občianskeho práva vyhodnocoval medze aplikácie zásady zmluvnej voľnosti (§ 2 ods. 3 OZ) vo svetle princípu proporcionality (čl. 1 Ústavy SR) a dbal na to, aby sa práva nezneužívali (§ 2 OSP). V týchto intenciách, a o to viac v prípadoch, keď je zmluvná voľnosť niektorého z účastníkov zmluvného vzťahu (spotrebiteľa) obmedzená, keďže žiadnym spôsobom nemôže ovplyvňovať obsah zmluvných dojednaní, musel zväžiť proporcionality každého jednotlivého zmluvného ustanovenia a vyvodiť z neho primerané následky. Ani legitímne očakávania žalovaného (veriteľa) nemôže byť prekážkou v deklarovaní niektorého zo zmluvných dojednaní ako neplatného, a to najmä v prípadoch, keď tieto ustanovenia sám v zmluve a zmluvných podmienkach formuloval.

5. Dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje zabezpečovací prostriedok peňažnej pohľadávky, ktorú uzatvára veriteľ s dlžníkom. Pre takúto dohodu platia všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch (§ 34 a nasl. OZ). Dohoda musí obsahovať označenie pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide a výšku dohodnutých zrážok. Uvedené náležitosti predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahovala. Dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahovala predovšetkým výšku pohľadávky, ktorá má byť zabezpečená („spoločnosť bude mať - má voči dlžníčke pohľadávku, ktorá vznikne“), opisuje len možné spôsoby jej vzniku. Vymedzenie zabezpečovanej pohľadávky je neurčité a teda neplatné podľa § 37 ods. 1 OZ. V čase uzatvárania dohody o zrážkach zo mzdy musí byť zabezpečovaná pohľadávka presne a úplne konkretizovaná, inak by dlžník nemohol platne prejaviť vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa prostredníctvom uvedeného zabezpečovacieho prostriedku. Podľa § 2 ods. 2 OZ v občianskoprávných vzťahoch, vrátane zmluvných vzťahov majú účastníci rovnaké postavenie. Veriteľ vo vzťahu k spotrebiteľovi nie je vo vzťahu nadriadenosti a neprislúcha mu právo jednostranne určovať aké pohľadávky a v akej výške, ktoré v budúcnosti vzniknú, sa budú realizovať formou zrážok zo mzdy v prospech veriteľa. Dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje formulárovú zmluvu, ktorá nebola individuálne dojednaná. Svojím obsahom spôsobuje značnú nerovnováhu v zmluvnom postavení strán v neprospech spotrebiteľa, teda žalobkyne.

Pri uzatváraní dohody dlžník, spotrebiteľ musí vedieť pohľadávku akého druhu zabezpečuje dohoda o zrážkach zo mzdy a v akej výške. Suma 1.020 eur v bode IV. dohody o zrážkach zo mzdy bola uvedená len v súvislosti s označením budúceho poskytnutia úveru na základe žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru (spoločnosť bude mať (má) voči dlžníkovi pohľadávku, ktorá vznikne tým, že spoločnosť poskytne dlžníkovi na základe zmluvy o revolvingovom úvere čiastku vo výške 1.020 eur). Neurčité bolo aj zmluvné dojednanie v dohode o zrážkach zo mzdy týkajúce sa výšky splátok (rozsahu v akom má byť naplnená uhradzovacia funkcia zabezpečovacieho inštitútu zrážok zo mzdy). Podľa dohody, ak nebude v ktoromkoľvek mesiaci zrážka zo mzdy vykonaná v dohodnutej výške, bez ohľadu na dôvod, má byť zrážka v nasledujúcich mesiacoch zvýšená nad dohodnutú sumu. Neurčitosť zmluvného dojednania o výške zrážok má za následok neplatnosť dohody. Uvedené ustanovenie predstavuje jednostranné neprímerané zvýhodnenie zmluvnej strany veriteľa, ktorý má byť bezpodmienečne uspokojený aj nad dohodnutú výšku mesačnej zrážky. Neprípustné navyšovanie zrážok zo mzdy nad dohodnutú výšku predstavuje obchádzanie náležitosti dohody o výške mesačných zrážok zo mzdy. Vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že žalobkyňa ako spotrebiteľka mala možnosť odmietnuť zabezpečovací prostriedok poskytovaného úveru. Žalovaný nepreukázal ani skutočnosť, že žalobkyňu poučil o následkoch uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok únieového práva, a to ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly a na túto skutočnosť súd musí brať zreteľ. S poukazom na uvedené, žalobkyňa preukázala naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Na základe dohody o zrážkach zo mzdy si žalovaný ako veriteľ preukázateľne uplatnil svoje právo a požiadal zamestnávateľa žalobkyne o realizáciu zrážok zo mzdy. Súd mal preukázané, že zamestnávateľ žalobkyne reálne vykonával zrážky zo mzdy pre žalovaného až do právoplatnosti uznesenia, ktorým bolo nariadené žalovanému zdržať sa výkonu dohody o zrážkach. Bez určenia neplatnosti dohody by právne postavenie žalobkyne ako dlžníčky bolo neisté a súčasne by bolo ohrozené právo žalobkyne na disponovanie so svojou mzdou. Na základe týchto všetkých skutočností súd určil neplatnosť predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy.

6. Súd sa osobitne vysporiadal s zmluvnou podmienkou uvedenou v článku 8. SANKCIE, bod 8.1 zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500124797 zo dňa 29.7.2015. Z obsahu predmetného bodu vyplýva, že ide o text upravujúci záväzok dlžníka platiť zmluvnú pokutu v konkrétnej presne špecifikovanej výške. Súd tento text hodnotí ako predtlačенý vopred bez možnosti dlžníka do textu dojednania o konkrétnej výške zmluvnej pokuty zasiahnuť. Zmluvná pokuta je osobitný sankčný inštitút, ktorý by mal byť osobitne individuálne medzi stranami vždy dohodnutý. Z obsahu textu bodu 8.1. súdu vyplýva, že žalobkyňa ako spotrebiteľka sa na tvorbe tejto podmienky nepodieľala, len sa podriadila tejto úprave. Súd dospel k záveru, že výšky zmluvnej pokuty bola direktívne nariadená (bez ohľadu na jej výšku), teda nebola individuálne dohodnutá, čo spôsobuje aj neplatnosť tohto čl. 8, bod. 8.1. a preto súd i v tejto časti žalobe vyhovel.

7. Z obsahu zmluvy o revolvingovom úvere mal súd ďalej preukázané, že zmluvné strany si pri poskytnutí úveru (úverovom limite) 1.020 eur dohodli dobu splácania 42 mesiacov, výšku mesačnej splátky (vrátane úrokov) vo výške 31,96 eura. Predmetná mesačná splátka nebola presne vymedzená v tom smere, aká časť z toho predstavuje istinu, úroky, poplatky v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Práve absencia tohto vymedzenia spôsobila v zmysle § 11 ods. 1, 2 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Z tohto dôvodu súd tiež vyhovel žalobe žalobkyne (čl. IV. petitu tohto rozsudku).

8. Súd sa oboznámil s obsahom spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy z 29.7.2015 a dospel k záveru, že ustanovenia rozhodcovskej zmluvy neboli individuálne dojednané. Zmluva bola predložená dlžníkovi (žalobkyne) na podpísanie v rovnaký deň ako zmluva o revolvingovom úvere, pritom sa v nej len doplnili údaje žalobkyne, číslo zmluvy a dátum jej uzatvorenia. Súd vychádzal z toho, že za individuálne dojednanú podmienku sa nepovažuje taká, ktorá bola vopred dodávateľom naformulovaná v rámci typovej zmluvy a spotrebiteľ jej obsah nemôže meniť. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom musí byť výsledkom vôle oboch zmluvných strán. Žalovaný nepreukázal, že by osobitne individuálne spotrebiteľovi vysvetlil inštitút rozhodcovskej zmluvy, rozhodcovského konania a preto i obrana žalovaného, že v zmluve je uvedené, že uzavretie tejto zmluvy nie je podmienkou uzavretia

zmluvy o revolvingovom úvere nie je podstatné. V tomto súd vidí neprijateľnosť a to zároveň robí rozhodcovskú zmluvu neplatnou.

9. Podľa Rozhodnutia Európskeho súdneho dvora v Luxemburgu Asturcom Telecommunicacione C-40/08, je povinnosťou súdu ex officio skúmať neprijateľné podmienky aj bez námietky účastníka konania. Nerovný stav medzi spotrebiteľom a dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy (Rozsudky Oceáno Gruppo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Mostaza Claro C-168/05). Možnosť skúmať aj bez návrhu nekalú povahu podmienky predstavuje prostriedok vhodný na dosiahnutie výsledku stanoveného v čl. 6 Smernice 93/13/EHS, teda na zabránenie tomu, aby jednotlivý spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou a zároveň na dosiahnutie cieľa stanoveného v čl. 7 Smernice. Bolo povinnosťou súdu postupovať v súlade s judikatúrou komunitárneho práva. Súdny dvor v Luxemburgu opakovane zdôrazňuje, že nerovný stav medzi spotrebiteľom a dodávateľom služby (keďže zmluvné podmienky predkladá dodávateľ služby bez možnosti korekcie spotrebiteľa) môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť súdu zaoberať sa účinne argumentmi a dôkazmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05).

10. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania súd vychádzal z § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) a úspešnej žalobkyňi priznal plnú náhradu trov konania. 100 %. Zamietnutie žaloby v časti neurčenia dohody o zrážkach zo mzdy za neprijateľnú zmluvnú podmienku súd vyhodnotil za neúspech len v nepatrnej časti, ktorý neovplyvnil percentuálne vyobrazené úspechu žalobkyne. Po právoplatnosti tohto rozhodnutia súd prvej inštancie v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne o výške náhrady trov konania.

11. Podľa § 4 ods. 2 písm. za) zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch je navrhovateľ ako spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojho práva podľa osobitného predpisu oslobodený od platenia súdnych poplatkov. Súd žalobe žalobkyne vyhovel v rozsahu 100 %, preto v zmysle § 2 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch súd uložil povinnosť žalovanému zaplatiť súdny poplatok za návrh v sume 99,50 eura (podľa položky 1 písm. b) citovaného zákona).

12. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný prostredníctvom právnej zástupkyne. Odvolanie odôvodnil tým, že z rozsudku je nezistiteľné, aké ustanovenie úijného práva dohoda o zrážkach zo mzdy má obchádzať. Žiadne ustanovenie úijného práva neupravuje prípustnosť alebo zákaz zrážok zo mzdy na základe dohody uzavretej medzi dodávateľom a dlžníkom. V dôsledku toho je potom vecou vnútroštátneho zákonodarcu, aby si sám stanovil podmienky, za akých je použitie tohto hmotnoprávneho inštitútu možné alebo nie. Ak teda Národná rada Slovenskej republiky ako jediný zákonodarný orgán určila, že dohoda o zrážkach zo mzdy je naďalej zákonným spôsobom zabezpečenia pohľadávky, potom je každý takýmto rozhodnutím zákonodarcu viazaný. Záver súdu o rozpore dohody o zrážkach s úijným právom je nesprávny aj preto, lebo pri prijatí zák. č. 102/2014 Z.z. a zák. č. 438/2015 Z.z., ktorými došlo k úprave podmienok týkajúcich sa uplatnenia dohody o zrážkach zo mzdy v spotrebiteľských úverových vzťahoch NR SR konštatovala súlad ňou prijatých zmien aj s úijným právom. Zákonom č. 102/2014 Z.z., ktorý sa mení a dopĺňa aj zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, boli zavedené podmienky, po splnení ktorých je uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy prípustné aj pre spotrebiteľské vzťahy. Tieto podmienky v prípade oboch dohôd o zrážkach zo mzdy dodržané boli. Zák. č. 438/2015 Z.z., ktorý mení a dopĺňa aj zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, výslovne uviedol (§ 9 ods. 13), že dohoda o zrážkach zo mzdy je jedným z troch prijateľných a povolených spôsobov zabezpečenia záväzkov zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy. Aj keď daný zákon bol prijatý a účinný až po uzavretí dohody o zrážkach zo mzdy medzi sporovými stranami, je logické, že ide o platný úkon spĺňajúci navyše aj neskoršiu reguláciu. Napriek platnému právnomu stavu v čase uzavretia oboch dohôd o zrážkach zo mzdy medzi sporovými stranami, súd sa nezaoberal obsahom ani jednotlivých dohôd a ani právnou úpravou týkajúcou sa dohôd o zrážkach zo mzdy.

13. Súd uviedol, že vymedzenie zabezpečenej pohľadávky je neurčité, lebo predstavuje len opis možných spôsobov vzniku pohľadávky. V čom je splnený znak neurčitosti ale z rozsudku nevyplýva. Dohoda o zrážkach zo mzdy je zabezpečovací prostriedok pohľadávok z konkrétnej úverovej zmluvy. To znamená, že vymedzenie zabezpečenej pohľadávky musí byť naviazané na túto zmluvu. Hoci právna úprava nevymedzuje, ako má byť zabezpečená pohľadávka definovaná, je podľa názoru žalovaného si

možné pomôcť napríklad právnou úpravou iných zabezpečovacích prostriedkov. Použitie tejto právnej úpravy je prijateľné na základe podobnosti vyplývajúcej z toho, že ide rovnako o zabezpečovací prostriedok. Napríklad z § 151b ods. 2 a§ 151c ods. 2 OZ) o pohľadávke zabezpečenej záložným právom vyplýva, že zabezpečená pohľadávka sa určuje označením právneho vzťahu, z ktorého vznikla a prípadne z ktorého môže vzniknúť. Súdna prax (napríklad uznesenie KS v Trnave, sp. zn. 24Co/450/2012) ohľadne vymedzenia predmetu zabezpečenia (v danom prípade ručiteľského záväzku) uviedla v súlade s § 303 Obchodného zákonníka totiž žalovaný písomne prehlásil, že veriteľ a uspokojí ak dlžník voči nemu nesplní záväzky vyplývajúce z predmetnej zmluvy, teda každý záväzok z kúpnych zmlúv a zmlúv o dielo, ktoré strany uzavrujú po dobu trvania predmetnej rámcovej zmluvy. Tento záver je aj v súlade s rozsudkom NS ČR sp. zn. 32Cdo 2384/98, s rozsudkom NS ČR sp. zn. 32Odo 629/2006, v ktorej veci bol rovnako ručiteľský záväzok viazaný na rámcovú zmluvu a týkal sa záväzkov, ktoré mali vzniknúť až v budúcnosti.

14. Vymedzenie zabezpečenej pohľadávky v dohode o zrážkach zo mzdy obsahuje vymedzenie toho, že zabezpečuje záväzok žalobcu (dlžníka) splatiť úver a jeho príslušenstvo na základe konkrétnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Vymedzením vzťahujúcim sa na prípadné ostatné nároky vyplývajúce z daného zmluvného vzťahu - revolving, jeho príslušenstvo či sankcie, vymedzuje také nároky, ktoré môžu vzniknúť v budúcnosti. Z napádaného rozsudku nevyplýva žiadny dôvod svedčiaci o neurčitosti (teda o tom, že právny úkon a jeho obsah a význam nie je možné vyložiť a to ani pri dodržaní postupu podľa § 35 OZ; uvedené ustanovenie súd pritom ani len nepoužil čiže podľa neho nepostupoval). Vyslovenie neplatnosti právneho úkonu je v zmysle súdnej praxe rozhodnutím ultima ratio (napríklad nález Ústavného súdu SR z 1.4.2015, sp. zn. I. ÚS 640/2014) má prichádzať, do úvahy ako posledné riešenie, nie ako prvé. V napádanom rozsudku tomu tak bez pochyb nebolo. Súd ako dôvod neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy poukazuje na ustanovenie umožňujúce zvýšenie dohodnutej zrážky zo mzdy v konkrétnom prípade upravenom priamo v dohode. Neuvádza však, ako toto ustanovenie (pozn. ide o samostatnú časť neovplyvňujúcu zvyšok dohody) má spôsobiť neplatnosť celej dohody o zrážkach zo mzdy. Okrem toho, súd sa vôbec obsahom daného ustanovenia nezaoberal. Dané ustanovenie upravuje síce možnosť zvýšenia dohodnutej zrážky zo mzdy, avšak len vtedy, ak nedošlo k vykonaniu zrážky zo mzdy v predošlom období. Táto zvýšená zrážka zo mzdy (rovnako ako tá pôvodná) nemôžu byť vyššie než dovoľuje zákon (§ 551 OZ). Z napadnutého rozsudku je nepreskúmateľné, prečo súd považuje dohodu o zrážkach zo mzdy za neplatnú v celom rozsahu na základe záveru o vymedzení pohľadávky či dohode o zvýšení sumy zrážky. Vymedzenie predmetu zabezpečenia, pohľadávky je vždy „rozdeliteľné“ v tom zmysle, že je možné určiť (ponechať v platnosti) časť ustanovenia vymedzujúceho zabezpečenú pohľadávku. Rovnako aj ustanovenie o zvýšení zrážky zo mzdy v špecifickom prípade nie je podmienkou platnosti dohody. V zmysle toho mal súd vychádzať z § 41 OZ (ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť).

15. Žalovaný nesúhlasí ani s právnym názorom súdu prvej inštancie, že by bola neplatná dohoda o zmluvnej pokute. Neexistuje žiadna právna norma, na základe ktorej by skutočnosť, že nejaké ustanovenie, hoci aj v spotrebiteľskej zmluve, bolo neplatné preto, že nebolo individuálne dohodnuté. Ani súd ju v rozsudku neoznačil. Z § 53 ods. 1 OZ vyplýva, že individuálne nedojednané ustanovenie je neplatné len vtedy, ak spôsobuje značnú nerovnováhu v právach medzi stranami v neprospech spotrebiteľa. Výška zmluvnej pokuty bola určená v zmysle a v súlade s obmedzením podľa § 53b ods. 1 OZ. Ani toto ustanovenie neurčuje, že takáto výška zmluvnej pokuty je platná a dovolená, len ak bola individuálne dohodnutá. Súd prvej inštancie prekročil svojím rozhodnutím zákon, nakoľko formuloval také podmienky pre platnosť právneho úkonu, ktoré ani v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere a ani v čase rozhodnutia súdu neboli v žiadnom zákona stanovené.

16. Nie je správny ani záver súdu prvej inštancie o neplatnosti rozhodcovskej zmluvy. Postup a závery súdu predstavujú popretie písomnej formy právneho úkonu a zásadné porušenie zák. č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Súd prvej inštancie uviedol, že žalovaný nepreukázal, že by žalobcovi vysvetlil, čo je rozhodcovské konanie a rozhodcovská zmluva a že poučenie v danej rozhodcovskej zmluve nestačí. Pri týchto záveroch súdu je na mieste konštatovať, že v zmysle prístupu súdu by žiadny žalovaný dodávateľ, nebol schopný preukázať to, že spotrebiteľovi vysvetlil čo je rozhodcovské konanie. Dôvod, pre ktorý nepostačuje písomná forma, z rozsudku nevyplýva a tento záver súdu okrem nepreskúmateľnosti považuje žalovaný za pomerne nevhodný a nereálny, lebo teoreticky by žalovanému mohlo za situácie, kedy spotrebiteľia podľa návodov poskytovaných na internete systematicky popierajú vlastné konania a všetko čo uzavreli, „pomôcť“ zjavne len

zvukovoobrazový záznam o uzatváraní právneho úkonu. Okrem zjavnej absurdnosti (predstava o tom, že si dodávateľ vyhotovuje zvukovoobrazový záznam je nereálna) išlo by o postup v priamom rozpore so zákonom o ochrane osobných údajov, keďže ide o neprimeraný rozsah spracúvania osobných údajov (nehovoriac o tom, že o rozsahu poučení pri spracúvaní osobných údajov, ktoré by museli byť opätovne písomne, čo však podľa súdu nie je postačujúce). Ak by žalovaný vykonal len ústne poučenie (a nie práve písomnou formou), potom by vykonanie vysvetlenia o tom, čo je rozhodcovská zmluva a rozhodcovské konanie, pri opačnom popieraní tvrdení spotrebiteľa nikdy nepreukázal. Dôvod, pre ktorý nepostačuje písomná forma poučenia, čo je rozhodcovské konanie je z rozsudku nezistiteľný. To, že záver súdu je nesprávny po právnej stránke, vyplýva z § 3 ods. 2, 3, a 5 zo zák. č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Zákon vyžaduje, aby poučenie o tom, čo je rozhodcovské konanie, rozhodcovská zmluva a ďalšie poučenia uvedené v zmluve boli urobené v písomnej forme. Tieto poučenia boli v písomnej forme aj urobené, napriek tomu to podľa súdu prvej inštancie je nepostačujúce. Súd prvej inštancie rozhodol v rozpore so zákonom; napokon, ustanovenia zák. č. 335/2014 Z.z. ani len pri rozhodovaní nepoužil a preto jeho posúdenie je pochybné aj z tohto pohľadu. Rovnako ako v prípade výroku o neplatnosti ustanovenia o zmluvnej pokute, aj tu žalovaný poukazuje na to, že individuálne nedojednané ustanovenie je neplatné len vtedy, ak spôsobuje značnú nerovnováhu v právach medzi stranami v neprospech spotrebiteľa. Uzavretá spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nie je ani neprijateľnou podmienkou, pretože nie je splnená podmienka podľa § 53 ods. 4 písm. r) OZ.

17. Nie je správny právny názor súdu prvej inštancie, že zmluva o revolvingovom úvere zo dňa 29.7.2015 je bez úrokov a bez poplatkov. Uvádzanie „výšky, počtu a termínov splatnosti splátok“ neznamená ich rozčlenenie na časť istinu, časť úrok a časť iné poplatky. Rozhodol tak nielen o tom Súdny dvor EÚ vo veci C-42/15, ale jeho názor prevzala napríklad aj Národná banka Slovenska. Smernica č. 2008/48/ES o zmluve o spotrebiteľskom úvere bola implementovaná v zák. č. 129/2010 Z.z. V prípade, ak sa členský štát v rámci vnútroštátnej úpravy implementácie odchýli od smernice, prichádza do úvahy nie priamy účinok smernice, ale nepriamy (tzv. súladný alebo eurokonformný). Jeho rešpektovanie je povinnosťou vnútroštátneho súdu. Podstata nepriameho účinku spočíva v tom, že súd členského štátu (resp. akýkoľvek jeho rozhodujúci orgán) má povinnosť vykladať vnútroštátne právo (a to nielen implementované, ale právny poriadok ako celok, vid' rozhodnutie Pfeiffer (C-397/01 až C-403/01) body 115 a 116) v súlade so smernicou. Článok 10 ods. 2 písm. h) smernice 2008/48/ES (ktorému by vo vnútroštátnom právnom poriadku SR mal zodpovedať § 9 ods. 2 písm. k) zák. č. 129/2010 Z.z. sa má vykladať v tom zmysle, že nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť každej zo splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok. Skutočnosť, že závery súdu o údajnom rozčleňovaní splátky sú nedôvodné a nesprávne potvrdzuje aj to, že novelou zák. č. 129/2010 Z.z., bol termín splátok istiny, úrokov a iných poplatkov nahradený slovami frekvenciu splátok. Ak by zmluva mala obsahovať rozpisanie splátky, potom žalovaný nevidí žiadny zmysel práva spotrebiteľa požadovať amortizačnú tabuľku podľa § 9 ods. 5 citovaného zákona.

18. Žalovaný podal odvolanie aj proti výrokom o náhrade trov konania a poplatkovej povinnosti, nakoľko uvedené výroky sú závislými od rozhodnutia vo veci samej.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil a žalobu zamietol v celom rozsahu. Žalovaný si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyni v celom rozsahu a zároveň ich vyčíslil.

20. K odvolaniu žalovaného sa vyjadřila žalobkyňa, vo vyjadrení uviedla, že dohoda o zrážkach zo mzdy pri zmluve o revolvingovom úvere určite a zrozumiteľne neobsahuje výšku pohľadávky, ktorá má byť uvedeným zabezpečovacím prostriedkom zabezpečená. Opisuje len možné spôsoby jej vzniku, existujúce, budúce, podmienené záväzky v neurčitej výške, vymedzuje zabezpečovacie pohľadávky ako pohľadávky z úveru, vrátane revolvingov, prípadne zmluvné pokuty a prípadné jeho ďalšie pohľadávky, ktoré do budúcnosti vyplynú zo zmluvy a jej prípadných dodatkov. Takéto dojednanie žalobkyňa považuje za neurčité a nezrozumiteľné v zmysle § 37 ods. 1 OZ. Neurčité je aj zvýraznené zmluvné dojednanie článku dohody týkajúcej sa výšky splátok, podľa ktorého, ak nebude v ktoromkoľvek mesiaci zrážka zo mzdy vykonaná v dohodnutej výške, bez ohľadu na dôvod, má byť zrážka nasledujúci mesiac zvýšená nad dohodnutú sumu. Jedná sa o neprimerané zvýhodnenie zmluvnej strany veriteľa a predstavuje zároveň obchádzanie náležitostí dohody o zrážkach zo mzdy. Ide o formulárový typ dohody, ktorý žalobkyňa nemala možnosť ovplyvniť, takáto dohoda o zrážkach zo mzdy nebola individuálne

dojednaná. Dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa §53 ods. 1 a 5 OZ. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok újného práva a to ex offa súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (rozsudok C-106/77 Simmenthal). Na zdôraznenie správnosti tohto záveru žalobkyňa poukazuje na znenie písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-30/12, Valéria Marcinová/POHOTOVOST', s.r.o. Pri uzatváraní dohody spotrebiteľ musí mať vedomosť pohľadávku akého druhu a v akej výške dohoda o zrážkach zo mzdy zabezpečuje. V opačnom prípade sa vystavuje tomu, že veriteľ vymôže celú pohľadávku prostredníctvom zrážok z dlžníkovej mzdy, ktorú by spotrebiteľ nebol povinný zaplatiť pri obligatórnom prieskume neprijateľných zmluvných podmienok v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Ide o neprimerané zvýhodnenie veriteľa v neprospech spotrebiteľa, umožňujúce vymôcť pohľadávku vo výške, ktorá mu neprináleží. Dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatný právny úkon nakoľko nebola individuálne dojednaná a jej uzavretie spôsobuje hrubú nerovnováhu vo vzájomných právach a povinnostiach zmluvných strán. Už sama skutočnosť, že ide o úver bezúročný a bez poplatkov spôsobuje neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy, keďže si veriteľ touto dohodou zabezpečuje pohľadávku vo väčšej výške než na ktorú má nárok.

21. Zmluvná pokuta je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože nebola individuálne dojednaná a spôsobuje hrubú nerovnováhu vo vzájomných právach a povinnostiach zmluvných strán. Dané ustanovenie zmluvy je neplatné aj s poukazom na § 3a ods. 1 nar. vl. č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru. V júli 2015 bola sadzba úrokov z omeškania v právnych vzťahoch vzniknutých po 1.2.2013 vrátane vo výške 5,05 %. V danom prípade súčet zmluvnej pokuty vo výške 14,60 % p.a. a úroku z omeškania vo výške 5,05 % predstavuje sumu 19,65 %, čo je suma väčšia ako trojnásobok úrokov z omeškania vo výške 15,15 %. Zmluvná pokuta je teda aj z tohto dôvodu neplatná pre rozpor so zákonom.

22. K rozhodcovskej zmluve žalobkyňa uviedla, že ide o typickú formulárovú zmluvu, ktorá obsahuje predtlačené údaje a do ktorej sa len dopisujú údaje o účastníkoch konania. Nie je tam žiaden priestor na vyjednávanie. Zmluvná strana - dlžník mal len zmluvu podpísať, meniť nemohol nič. Na túto rozhodcovskú zmluvu je potrebné aplikovať ex offa ustanovenia zákonov, ktoré majú za cieľ ochranu spotrebiteľa. Na prvý pohľad by sa mohlo zdať, že rozhodcovská zmluva výslovne neurčuje ako jediný orgán právomoc riešiť spory z úverovej zmluvy rozhodcovský súd, ale dáva možnosť výberu medzi rozhodcovským orgánom a príslušným všeobecným súdom SR. Je zrejmé, že takouto formuláciou chcel žalovaný, ktorý bol tvorca obsahu rozhodcovskej zmluvy, ktorej obsah nemal spotrebiteľ možnosť ovplyvniť, zamedziť tomu, aby rozhodcovská zmluva bola považovaná za neprijateľnú podmienku v zmysle § 53 odst.4 písm. r) OZ. Pri faktickom naplnení tejto neprijateľnej podmienky len formálne zakotvenie alternatívneho spôsobu riešenia sporov všeobecnými súdmi nepredstavuje aj faktickú (skutočnú) možnosť spotrebiteľa vybrať si aj iný spôsob riešenia sporov ako v rozhodcovskom konaní. V prípade ak riešenie sporu zo zmluvy iniciuje dodávateľ, čo je pravdepodobné v 99 % sporov vzniknutých z obdobných úverových zmlúv a dodávateľ podá návrh na rozhodcovskom súde, spotrebiteľ už nemá nijakú možnosť tento proces zvrátiť a žiadať, aby spor zo zmluvy neriešil tento orgán, ale všeobecný súd. Fakticky sa tak dostane do takého istého postavenia ako keby v rozhodcovskej zmluve bolo dohodnuté výlučne len riešenie sporov v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská zmluva tak spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

23. Zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch sankcionuje neuvedenie čo i len jednej z obligatórnych náležitostí v zmysle § 9 ods. 2 uvedeného zákona, že úverová zmluva bude bezúročná a bez poplatkov. Na tejto skutočnosti nemení nič ani rozsudok Súdneho dvora 9.11.2016 vo veci C-42/15. Súdny dvor EÚ vo svojom rozhodnutí vyslovil, že Smernica sa má vykladať tak, že členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto

Smernice, daný záver je však vzhľadom na napadnuté ustanovenie zákona o spotrebiteľských úveroch neaplikovateľný, nakoľko v tomto konkrétnom prípade ide o vnútroštátne právo, zákon, ktorý nad rámec smernice zakotvil prísnejšie podmienky vo vzťahu k povinným náležitostiam spotrebiteľskej zmluvy o úvere na splnenie ktorých je viazané posúdenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru.

24. Na základe uvedených skutočností žalobkyňa navrhla, aby odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku ako vecne správne.

25. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie proti rozsudku bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou stranou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 367 ods. 3 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie neobstojí z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení.

26. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobkyňa sa žalobou domáhala výlučne určovacích výrokov, že dohoda o zrážkach zo mzdy zo dňa 29.7.2015, ustanovenie článku 8, bod 8.1 zmluvy o revolvingovom úvere zo dňa 29.7.2015 a rozhodcovská zmluva z 29.7.2015 sú ako neprijateľné zmluvné podmienky neplatné a určenia, že poskytnutý úver na základe zmluvy zo dňa 29.7.2015 je bezúročný a bez poplatkov. Žalobkyňa všetky určovacie výroky odvodzovala od uzavretej zmluvy o revolvingovom úvere medzi stranami sporu dňa 29.7.2015. Súd prvej inštancie v podstate žalobe žalobkyne v celom rozsahu vyhovel, aj keď vo bode 70. pri rozhodovaní o náhrade trov konania konštatoval, že zamietnutie žaloby v časti neurčenia dohody o zrážkach zo mzdy za neprijateľnú zmluvnú podmienku súd vyhodnotil za neúspech len v nepatrnej časti, ktorý neovplyvnil percentuálne vyčíslenie úspechu žalobkyne. Z petitu rozsudku a odôvodnenia rozsudku ale nevyplýva, že by súd prvej inštancie žalobu v časti zamietol (odvolací súd nevrátil vec na doplnenie uvedeného s prihliadnutím k spôsobu rozhodnutia vo veci samej). Naliehavý právny záujem na určení, ktorého sa žalobkyňa žalobou domáhala súd prvej inštancie posúdil podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a uzavrel, že žalobkyňa ako spotrebiteľka sa môže domáhať ochrany svojho porušeného práva na súde.

27. Podľa § 137 písm. c) CSP, žalobou možno požadovať aby sa okrem iného rozhodlo o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

28. Podľa § 298 ods. 1 CSP súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve, alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky, alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu, alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

29. Podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav vrátane vydania bezdôvodného obohatenia a to aj vtedy, ak takéto konania porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie

práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

30. Podľa § 53a OZ ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje, alebo vo všeobecných obchodných podmienkach, za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa (ods. 1). Ak sa rozhodnutie súdu podľa ods. 1 týka len časti zmluvnej podmienky, dodávateľ je povinný splniť povinnosť uvedenú v ods. 1 v rozsahu tejto časti (ods. 2).

31. V zmysle § 25 ods. 1 zák. č. 250/2007 Z.z. združenie môže podať návrh na vydanie predbežného opatrenia podľa § 21 ods. 1 orgánu dozoru alebo návrh na začatie konania na súde vo veci ochrany práv spotrebiteľov alebo môže byť účastníkom konania a) ak sú takéto ciele hlavnou náplňou jeho činnosti alebo b) je uvedené v zozname oprávnených osôb vedenom Európskou komisiou bez toho, aby bolo dotknuté právo súdu preskúmať, či je tento subjekt oprávnený v danom prípade podať návrh na začatie konania.

32. Zo záverov súdu prvej inštancie vyplýva, že na danú vec aplikoval § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (odcitol aj § 137 písm. c) CSP, ale s prihliadnutím k obsahu nároku žalobkyne sa s jeho aplikáciou nevysporiadal), avšak nesprávne uzavrel, že na strane žalobkyne existuje naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože ako spotrebiteľka má právo sa domáhať svojich porušených práv. S uvedeným záverom sa odvolací súd nestotožňuje a zároveň poukazuje na to, že samotná žalobkyňa v konaní žiadnym spôsobom naliehavý právny záujem na požadovanom určení neodôvodňovala.

33. Z citovaného ustanovenia § 298 ods. 1 a 2 CSP vyplýva, že súd môže o neprijateľnosti podmienky použitej v spotrebiteľskej zmluve rozhodnúť tak na návrh ako aj bez návrhu. Predpokladmi na to, aby súd takto rozhodol je, že musí ísť o sporové konanie, v ktorom právny dôvod žaloby skutkovo a právne spočíva na spotrebiteľskej zmluve, pričom žalobcom môže byť spotrebiteľ, dodávateľ alebo aj združenie, výsledkom dokazovania je to, že podmienka alebo podmienky v spotrebiteľskej zmluve sú neprijateľné. Ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia súdu ukladá, aby v súlade s hmotnoprávnym ust. § 53a Občianskeho zákonníka uviedol vo výroku rozsudku presné znenie podmienky, ktorá bola vyhlásená za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti. Účelom takéhoto výroku, ktorý môže byť prijatý aj na návrh aj bez návrhu strany - spotrebiteľa je to, aby dodávateľovi vznikla povinnosť zdržať sa používania takej podmienky vo všetkých zmluvách so spotrebiteľmi, resp. aj podmienky s rovnakým významom. Výrok by mal opísať znenie podmienky tak, ako je uvedené v zmluve. Tento výrok ale nepredstavuje prekážku rozsúdenej veci (res iudicatae) pre spory tohto dodávateľa s inými spotrebiteľmi, ktorí neboli stranami tohto sporu.

34. Žaloba bola podaná na súde v čase platnosti a účinnosti Civilného sporového poriadku, podľa ktorého možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Súdna prax ustálila, že určovacou žalobou sa možno domáhať aj platnosti alebo neplatnosti právnych úkonov. Súd sa preto v prvom rade musí zaoberať otázkou prípustnosti určovacej žaloby a v tej súvislosti aj otázkou danosti naliehavého právneho záujmu, ako nevyhnutnou podmienkou prípustnosti určovacej žaloby. Ak totiž súd dospeje k záveru, že nie sú splnené zákonné podmienky pre prípustnosť určovacej žaloby, resp. že nie je preukázaná danosť naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, je potrebné takúto žalobu zamietnuť bez vykonávania ďalšieho dokazovania. Právny záujem žalobcu musí byť podľa požiadavky zákona kvalifikovaný, t.j. naliehavý. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodujúcich skutočností. Pre žalobcu to znamená nevyhnutnosť tvrdiť a dokázať skutočnosti, z ktorých vyplýva existencia naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení, čo je jednou z podmienok na to, aby súd mohol v rozsudku žalobe meritórne vyhovieť. Naliehavosť právneho záujmu je daná vtedy, ak je tu stav, že právo resp. právny vzťah medzi účastníkmi konania je sporný, jestvuje ohrozenie práva, či právneho vzťahu, resp. stav neistoty právneho postavenia žalobcu, ktorý nemožno odstrániť inak, len

určovacím výrokom, a jestvuje potreba odstránenia tejto neistoty resp. ohrozenia práva alebo právneho vzťahu. Naliehavý právny záujem je zásadne daný vtedy, ak by bez tohto určenia bolo ohrozené právo žalobcu alebo, ak by sa bez tohto určenia jeho právne postavenie stalo neistým. Súd v každom štádiu konania musí mať preukázanú existenciu takéhoto záujmu. Či tento záujem jestvuje, skúma súd ex offo, t.j. z úradnej povinnosti. Platí to aj pre súd prvej inštancie, aj pre súd odvolací. Pre skúmanie súdu teda netreba, aby takúto obranu (nastolenie tejto otázky) v konaní žalovaný vôbec urobil, napríklad v podanom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie. Je nutné, aby tento naliehavý právny záujem jestvoval nielen v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, ale aj v čase rozhodovania odvolacieho súdu (§ 217 ods. 1 v spojení s § 378 CSP).

35. Podľa rozsudku NS SR z 30.11.1998, sp. zn. 5 Cdo 60/98, publikovaného v Zbierke súdnych rozhodnutí pod č. Rc 8/2000, určovacou žalobou sa žalobca domáha vydania autoritatívneho výroku súdu, že určitý právny vzťah alebo právo tu je (pozitívna určovacia žaloba), alebo že tu nie je (negatívna určovacia žaloba). Takéhoto určenia sa môže žalobca domáhať vtedy, ak je na tom naliehavý právny záujem, ktorý spočíva v tom, že právne postavenie žalobcu je bez tohto určenia ohrozené alebo je neisté. Autoritatívne určenie súdom potom ohrozenie, neistotu alebo neurčitosť v právnom postavení žalobcu odstraňuje bez toho, aby ukladalo splnenie nejakej povinnosti. Preto sa pri určovacích žalobách, na rozdiel od žalôb na plnenie, zdôrazňuje ich preventívny charakter a význam. Z uvedeného možno teda uzavrieť, že naliehavý právny záujem na určení je daný vtedy, ak je tu aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia a ktorý nemožno iným právnym prostriedkom odstrániť, nezáleží na tom, ako táto neistota vznikla. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodných skutočností tých pomerov (vzťahov), ktoré sú ohrozené neistotou, a teda nebezpečenstvom budúceho porušenia právnych povinností iným subjektom.

36. Podľa rozsudku NS SR, sp. zn. 3 Cdo 112/2004 (81/2006 ZSP) naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku sa viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa žalobca v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu. Určovacia žaloba nie je spravidla opodstatnená najmä vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je (nie je) právny vzťah alebo právo.

37. Určovacia žaloba má spravidla preventívny charakter, jej účelom je poskytnúť ochranu práva žalobcu predovšetkým skôr, než dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práva (určovacia žaloba preto vo všeobecnosti nie je opodstatnená tam, kde už právny vzťah alebo právo boli porušené a kde je namieste žaloba o splnenie povinnosti. V prípade možnosti žalovať priamo splnenie povinnosti treba preto vždy považovať za neprípustnú určovaciu žalobu, ktorá neslúži potrebám praktického života, spornosť nerieši (neodstraňuje) a len vedie k nárastu počtu súdnych sporov. Uvedená zásada, že žalobca sa nemôže žalobou úspešne domáhať určenia právneho vzťahu alebo práva tam, kde sa môže domáhať splnenia povinnosti, však neplatí vtedy, ak žalobca (napriek možnosti domáhať sa priamo splnenia povinnosti) preukáže, že má naliehavý právny záujem na určení určitého práva alebo právneho vzťahu; v takomto prípade treba jeho určovaciu žalobu považovať za procesne prípustnú. Právny záujem, ktorý je podmienkou prípustnosti takejto žaloby, musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov (ide najmä o prípady, v ktorých sa určením, či tu právny vzťah alebo právo je či nie je, vytvorí pevný základ pre právne vzťahy účastníkom sporu a predíde sa žalobe na plnenie). Treba zdôrazniť, že nejde o určovaciu žalobu samu, ale o to, čoho (akého určenia) sa žalobca domáha a z akých právnych pomerov vychádza. Naliehavý právny záujem sa teda viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa žalobca v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu; záver súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu predpokladá teda posúdenie, či podaná určovacia žaloba je procesne prípustným nástrojom ochrany jeho práva a či snáď spornosť neodstraňuje a len zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné konanie. Ak žalobca neosvedčí svoj naliehavý právny záujem na ním požadovanom určení, ide o samostatný a prvoradý dôvod pre zamietnutie žaloby.

38. Aktuálne v čase rozhodovania tak prvoinštančného ako i odvolacieho súdu predmetom konania nie je nárok na peňažné plnenie, ale len určenie neprijateľných podmienok v spotrebiteľskej zmluve za neplatné v zmysle § 298 CSP ako aj určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru. Žaloba žalobkyne je nesporne určovacou žalobou v zmysle cit. § 137 písm. c) CSP, keďže jej predmetom je určenie neplatnosti dojednaní v právnom vzťahu. V zásade je preto pre procesnú prípustnosť a úspešnosť takejto určovacej žaloby nevyhnutné, aby žalobkyňa preukázala svoj naliehavý právny záujem na takomto určení. V čase uzavretia zmluvy medzi stranami sporu a aj v čase podania žaloby zo žiadneho z dotknutých citovaných zákonných ustanovení nemožno vyvodiť, že by bol prezumovaný zo zákona. S účinnosťou od 1.1.2018 sa spotrebiteľ môže domáhať určenia, že úver je bezúročný a bez poplatkov (zmluva o úvere je neplatná) podľa § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch čo znamená, že v takom prípade nie je potrebné preukazovať naliehavý právny záujem na požadovanom určení, a tento sa predpokladá. Z dôvodu, že zákonodarca nestanovil osobitnú výnimku pre spotrebiteľské vzťahy, súd musí vždy ex offo skúmať naliehavý právny záujem i spotrebiteľa na požadovanom určení, pričom v danom prípade, v tomto štádiu konania žalobkyňa takýto naliehavý právny záujem nijako neodôvodnila a nepreukázala.

39. Z gramatického i logického výkladu vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že spotrebiteľ sa môže domáhať vyslovenia neprijateľnej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve za neplatnú, prípadne tak môže urobiť súd i bez návrhu vtedy, ak sa v podanej žalobe zároveň domáha ochrany svojich individuálnych spotrebiteľských práv, resp. žalobou sa dodávateľ domáha od spotrebiteľa plnení na základe neplatných neprímeraných zmluvných podmienok. Individuálny spotrebiteľ podľa názoru odvolacieho súdu nemôže mať naliehavý právny záujem výlučne na určení, ktoré aj predmetom tohto konania bez toho, aby sa zároveň domáhal ochrany svojich individuálnych spotrebiteľských práv pozostávajúcich z nároku na plnenie, t.j. vydanie bezdôvodného obohatenia, škody alebo zaplatenia primeraného zadosťučinenia tak, ako to stanovuje citovaný § 298 ods. 2 CSP. Vyhovením výlučne určovacej žalobe individuálneho spotrebiteľa by sa naplno nevyriešil stav neistoty jeho právneho postavenia, ohrozenie jeho práva by tým nebolo odstránené a rozhodnutie o danej určovacej žalobe by zvyčajne neznamenalo úplné vyriešenie obsahu spornosti právneho vzťahu medzi daným dodávateľom a spotrebiteľom. Takáto určovacia žaloba by neslúžila potrebám praktického života, spornosť vzťahu medzi daným spotrebiteľom a dodávateľom by neodstránila a pravdepodobne by musel nasledovať ďalší spor, súdne konanie o plnenie. Pre žalobkyňu ako individuálneho spotrebiteľa v danom prípade podľa odvolacieho súdu nemá žiaden význam určovacia žaloba akú podala, pretože nijakým spôsobom jej právne postavenie už neovplyvní, môže mať význam len vo vzťahu ku kolektívnej ochrane práv spotrebiteľov a to do budúcnosti (§ 53a OZ). V prípade vyhovenia takejto určovacej žalobe individuálneho spotrebiteľa, rovnako ako pri iných rozsudkoch platí, že výrok právoplatného rozsudku je záväzný iba pre účastníkov daného sporu (a pre všetky orgány; ak je ním rozhodnuté o osobnom stave, je záväzný pre každého), jeho výrok teda nezaväzuje iných spotrebiteľov a dodávateľov (§ 228 CSP).

40. Pokiaľ žalobca vyvodzuje prezumovanie jeho naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení bez toho, aby sa zároveň domáhal konkrétneho plnenia (t.j. uplatnenia alebo obrany svojich spotrebiteľských práv napr. podľa § 3 ods. 3 zák. č. 250/2007 Z.z.), podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, tu podľa odvolacieho súdu nejde o zákonné ustanovenie, z ktorého možno vyvodiť naliehavý právny záujem každého spotrebiteľa na abstraktnej kontrole neprijateľných zmluvných podmienok. Účelom tohto ustanovenia zákona je zdôrazniť všeobecne posilnenú úroveň ochrany spotrebiteľa, čo je možné vyvodiť i zo samotného odkazu pri tomto ustanovení na §§ 52 až 54 OZ, ktoré zakotvujú právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami ako jedno zo základných práv spotrebiteľa.

41. Pripustenie takýchto určovacích žalôb individuálnymi spotrebiteľmi, slúžiacich fakticky ochrane kolektívnych spotrebiteľských práv a do budúcnosti, bez toho, aby boli spojené s uplatňovaním alebo bránením subjektívnych práv na ochranu spotrebiteľa, by mohlo viesť i k zneužívaniu práva tým, že každý spotrebiteľ, ktorými sú temer všetci občania Slovenskej republiky, vstupujúci do spotrebiteľských vzťahov takmer denne, pričom v jednej spotrebiteľskej zmluve môže byť hneď niekoľko neprijateľných podmienok, ktoré ani nie je nútený napadnúť súčasne, môžu byť pritom zastúpený advokátom, by sa mohol podávaním fakticky neobmedzeného počtu žalôb, bez ich spojatenia (§ 4 ods. 2 za zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch), domáhať určenia ktorejkoľvek zo zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, i už neúčinnnej, z dôvodu jej neprijateľnosti za neplatnú. Takáto situácia by nielen vzhľadom na už existujúcu enormnú preťaženosť súdov všetkých inšancií, všeobecne

zhoršila vymožitelnosť práva, ale zároveň by vzhľadom na absenciu centralizovaného verejného registra neprijateľných zmluvných podmienok a účinnej verejnej kontroly ich používania v spotrebiteľských zmluvách, vzniesla do spotrebiteľských vzťahov chaos a vo svojich dôsledkoch by nepriniesla žiadne reálne výsledky smerujúce k ochrane spotrebiteľov.

42. Je síce pravdou, že žalobcom požadované určenie neprijateľných zmluvných podmienok za neplatné, s poukazom na cit. ust. § 53a OZ by malo dopad na budúce práva spotrebiteľov všeobecne, ale na ochranu kolektívnych neindividuálnych záujmov spotrebiteľov zákonodarca v cit. ust. § 3 ods. 5 aj § 25 ods. 1 zák. č. 250/2007 Z.z. zmocnil združenia zriadené na ochranu práv spotrebiteľov. Tieto združenia majú zákonom udelené právo podávať návrhy na začatie konaní na súde vo veciach ochrany práv spotrebiteľov, včítane priznania práva na zverejnenie takéhoto rozhodnutia na náklady neúspešného žalovaného, i vrátane práva na primerané finančné zadostučinenie.

43. Civilný sporový poriadok v ust. § 301 až § 306 CSP upravuje osobitne nové konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, v ktorom súd skúma neprijateľnosť zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou a nekalé obchodné praktiky, nezávisle od okolností konkrétneho prípadu, pričom takúto žalobu môže podať proti dodávateľovi iba právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa a orgán dohľadu podľa osobitného predpisu. Pokiaľ teda ide o abstraktnú kontrolu neprijateľnej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve, nezávisle od okolností konkrétneho prípadu, ako je tomu už i v danej veci, keď predmetom konania je iba vyslovenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, pričom v ostatnom zmluvný vzťah medzi dodávateľom a spotrebiteľom je už uzavretý, procesná norma v citovanom ustanovení stanovuje podmienky aktívnej legitímácie na podanie žaloby, pričom v danom prípade obdobnú žalobu podáva priamo spotrebiteľ, ktorý v dôsledku toho nie je v takomto spore procesne aktívne legítimovaný.

44. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, odvolací súd uzatvára, že žalobkyňa doposiaľ ani netvrdila, ani nepreukázala naliehavý právny záujem na určovacej žalobe, ktorou sa domáha výlučne určenia neprijateľných podmienok v spotrebiteľskej zmluve za neplatné ako aj určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti bez toho, aby sa zároveň domáhala akéhokoľvek plnenia od žalovaného.

45. Odvolaciemu súdu z vyššie uvedených dôvodov neostávalo iné, než v záujme zachovania práva strán sporu na riadny dvojinštančný proces so všetkými jeho atribútmi (zahŕňajúci vykonávanie základného dokazovania, dostatočné právne posúdenie veci a vypracovanie rozhodnutia s odôvodnením zodpovedajúcim úprave v § 220 ods. 2 CSP) rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP zrušiť a podľa odseku 2 rovnakého paragrafu i zákona, vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

46. Povinnosťou súdu prvej inštancie sa bude v ďalšom konaní vysporiadať s existenciou naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení žalobkyňou, ako bolo vyššie uvedené, žalobkyňa naliehavý právny záujem na požadovanom určení doposiaľ žiadnym spôsobom neodôvodňovala. Ako bolo vyššie uvedené, od 1.1.2018 je možné sa domáhať žalobou na určenia, že úver je bezúročný a bez poplatkov, t.j. v tomto prípade sa naliehavý právny záujem na učení predpokladá. Súd po vyjadrení strán sporu posúdi, či ide o právnu normu hmotnoprávnu, resp. procesnú a s prihliadnutím k charakteru právnej normy vyhodnotí, či môže o takejto určovacej žalobe rozhodnúť, aj keď táto právna norma nebola účinná v čase uzavretia zmluvy. Z obsahu odvolania podaného žalovaným je zrejmé, že sa domáhal zmeny rozsudku súdu prvej inštancie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP a v odvolaní vyjadril svoj právny názor ku konkrétnym výrokom rozsudku súdu prvej inštancie a podrobne s odkazom na jednotlivé ustanovenia hmotnoprávnych noriem poukazoval na platnosť jednotlivých dojednaní, ktorých neplatnosti sa žalobkyňa žalobou domáhala. Vzhľadom ku skutočnosti, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, odvolací súd považuje za predčasné a nehospodárne zaujať právny názor k jednotlivým nárokom na určenie z hľadiska hmotného práva.

47. Prichádza do úvahy len rozhodovanie o určení, že poskytnutý úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov a v tomto smere odvolací súd poukazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutia (napr. 23Co 226/2017), v ktorých zaujal právny názor, že je pravdou, ako na to poukazuje žalovaný v odvolaní, že v rozhodnutí Súdneho dvora z 9.11.2016 vo veci C-42/15 o návrhu na začatie

prejudiciálne v konania podľa článku 267 ZFEÚ, ktorý podal Okresný súd Dunajská Streda rozhodnutím z 19.12.2014 a ktorý súvisí s konaním žalobcu proti Kláre Bíróovej súdny dvor uviedol, že článok 10 ods. 2 písm. h) a i) Smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú ustanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení z článku 22 ods. 1 tejto smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave.

48. Otázka priameho účinku právnych noriem EÚ sa ale vo všeobecnosti týka vymedzenia podmienok, za ktorých vnútroštátne orgány môžu určitú právnu normu práva Únie aplikovať priamo, bezprostredne na prípad, ktorý riešia. Vzhľadom na existenciu ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ na otázku priameho účinku Smerníc v spore medzi jednotlivcami (v tomto prípade veriteľ proti spotrebiteľovi) v zásade platí zákaz priameho (horizontálneho) účinku spočívajúceho v tom, že žiadne ustanovenie smernice zaručujúce jednotlivcovi práva alebo ukladajúce povinnosti ako také sa nemôže použiť v rámci sporu, v ktorom stoja proti sebe jednotlivci. Uzané vnútroštátne výkladové metódy vytvárajú právny rámec pre realizáciu povinností súladného výkladu vnútroštátnych noriem s právom EÚ. To ale neznamená, že tieto metódy môžu viesť k akémukoľvek výsledku, len aby bol dosiahnutý cieľ smernice. Súdny dvor už sám stanovil medze, ktoré súladný výklad má, hoci by sa opieral o uznanú vnútroštátnu metódu. Súdny dvor tieto medze prehľadne zhrnul vo veci C-212/04 rozsudok Súdneho dvora z 4.7.2006 keď uviedol, že povinnosť vnútroštátneho sudcu odvolávať sa na obsah smernice pri výklade a uplatňovaní relevantných ustanovení vnútroštátneho práva je obmedzená všeobecnými zásadami práva, najmä právnou istotou a zákazom retroaktivity a nemôže slúžiť ako základ pre výklad *contra legem* (proti zákonu) vnútroštátneho práva (aj rozsudok C-105/03 zo 16.6.2005, C-268/06 z 15.4.2008). Vzhľadom na explicitné znenie zákona v časti členenia splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov by súdy, ak by vyložili toto ustanovenie eurokonformne tak, že zmluva nemusí obsahovať členenie splátok na splátky istiny a úrokov a iných poplatkov, prípadne v otázke, kedy je zmluva o úvere bezúročná bez poplatkov doslova „zlomili“ vnútroštátne právo a toto vnútroštátne právo by nahradili Smernicou (čo je postup typický pre priamy účinok). Nakoľko ale nejde o priamy účinok Smernice, ale účinok nepriamy, takýto postup nie je možný preto, lebo by išlo o výklad práva *contra legem*. Na to, aby bolo možné vykladať zákon v súlade so Smernicou je potrebné ZoSÚ novelizovať zosúladiť s textom Smernice, inak by bola porušená zásada právnej istoty (výkladom *contra legem*). Následkom citovaného rozhodnutia Súdneho dvora EÚ je nová legislatívna zmena od 1.5.2018 (vykonaná novelou zák. č. 279/2017 Z.z., ktorým sa mení zákon o bankách), kde sa uvádza, že vzhľadom na toto rozhodnutie sa upravuje náležitosť zmluvy tak, že sa nahrádza rozčlenenie pojmom frekvencia. Je teda evidentné, že zákonodarca pristúpil k legislatívnej zmene a súd nemôže vykladať sporné ustanovenie zákona o spotrebiteľských úveroch rovnako v prípade dvoch rôznych znení zákona len z dôvodu, aby vyhovel požiadavke žalovaného. Požadovaný výklad sporného ustanovenia bude možný pri posudzovaní zmlúv uzavretých po účinnosti spomenutej novely (aby neodporoval princípu zákazu retroaktivity). Podstatným je, že znenie zákona č. 129/2010 Z.z. v dotknutom ustanovení sa dostalo do konfliktu so smernicou, čo sa zistilo až po vydaní uvedeného rozsudku Súdneho dvora EÚ. Eurokonformný výklad nemôže nahradiť znenie zákona a správne na takúto situáciu zareagoval zákonodarca a prijal novelu sporného ustanovenia. Z uvedeného vyplýva, že v prípade, ak súd prvej inštancie môže rozhodovať o poslednom z požadovaných určení, zohľadní pri svojom rozhodnutí vyššie uvedený právny názor. Po vyjadrení strán sporu k otázke naliehavého právneho záujmu súd vo veci opätovne rozhodne a rozhodnutie v súlade s § 220 ods. 2 a 3 CSP odôvodní.

49. Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).
V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).